

KOSMOS projekt: Evaluering af sund mad i Hedensteds daginstitutioner

Baggrund for projektet:

Hedensted Kommune har besluttet at gennemføre et pilotprojekt mhp at kunne udarbejde kravspecifikationer til udbudsmateriale vedr. sund mad i daginstitutioner som vedtaget i Finansloven 2008. Projektet omfatter tilbud om et dagligt sundt måltid mad i tre daginstitutioner i en fire måneders periode. Det forventes fra kommunens side, at de deltagende daginstitutioner derudover også arbejder på at udvikle måltidet med fokus på den sociale dimension..

Det er yderligere et formål at undersøge, hvilke effekter et dagligt sundt måltid mad i daginstitutioner genererer.

Da madtilbuddet og måltidet foregår i pædagogiske institutioner, anbefales det af Videncenter for Sundhedsfremme/KOSMOS, at forsøgsordningen kobles med institutionernes kerneopgaver: pædagogik og læring.

Denne anbefaling er forskningsmæssigt begrundet, idet vi ved fra internationale studier, at pædagogiske aktiviteter vedrørende et sundt måltid samt børns læring om et sundt måltid er betydningsfulde faktorer for børns sundhed.

Formål:

Evaluering af projektet er en effektevaluering, hvilket vil sige at evalueringen både skal beskæftige sig med de tilsligtede virkninger og de utilsigtede virkninger samt eventuelle bi-effekter.

Evalueringens hovedspørgsmål er følgende:

- Hvilken betydning har et sundt dagligt måltid i de tre daginstitutioner for børnenes sundhed?
- Hvilken betydning har det, når man kobler daginstitutionens pædagogiske kerneopgave sammen med indførelse af et dagligt sundt måltid mad?

Målgruppe:

Tre daginstitutioner i Hedensted Kommune

Beskrivelse af projektet

Projektet gennemføres i 3 faser:

Fase 1:

Udarbejdelse af en base-line

Formålet med udarbejdelse af en base-line er, at base-linen er en nødvendig betingelse for at evalueringen overhovedet kan udsige noget om eventuelle effekter af forsøgsordningen.

Evaluator gennemfører et fokusgruppe-interview med nøgle-personer fra hver af de tre deltagende daginstitutioner. Nøglepersoner er repræsentanter fra institutionernes stuer + ledelse.

Denne del af undersøgelsen skal bl.a. give svar på følgende spørgsmål:

- Hvordan vil det pædagogiske personale karakterisere børnenes sundhedstilstand?
- Hvordan vil det pædagogiske personale karakterisere institutionens madkultur?
- Har institutionen en politik for mad og måltider og i givet fald hvilken?
- Hvordan arbejder institutionen pædagogisk med mad og måltider?
- Hvordan arbejder institutionen med børnenes læring om mad og måltider?

På baggrund af de foretagne interviews udarbejder evaluator en institutionsprofil af hver af tre deltagende institutioner.

Fase 2:

Institutionernes selv-evaluering

Formålet med institutionernes selv-evaluering er dels at indsamle beskrivelser af, hvordan institutionerne har arbejdet med forsøgsordningen/pilotprojektet, dels at indsamle institutionernes vurdering af, hvilke effekter forsøgsordningen har haft. Endeligt kan selv-evalueringen bidrage til at fremme en evalueringskultur i de deltagende daginstitutioner.

Selv-evalueringen skal bl.a. give svar på følgende spørgsmål:

- Har børnene benyttet sig af madtilbuddet?
- Hvordan har børnene modtaget tilbuddet?
- Hvilke tiltag har institutionen foretaget i forhold til måltidet?
- Hvilke pædagogiske aktiviteter har institutionen haft iværksat og hvilke mål har institutionen haft?
- Hvilke mål har der været for børnenes læring om sunde måltider?

Fase 3:

Udarbejdelse af slutevaluering

Formålet med slutevalueringen er dels at undersøge, hvilke effekter der er kommet ud af daginstitutionernes arbejde med sunde måltider, dels at undersøge om, hvilke sammenhænge der er mellem institutionernes tiltag vedrørende sunde måltider og de resultater, der er opnået og endelig at indsamle institutionernes vurdering af fordele og ulemper ved forsøgsordningen/pilotprojektet.

Evaluatoren gennemfører et fokusgruppeinterview med de samme nøglepersoner på de tre deltagende institutioner, som blev interviewet i forbindelse med udarbejdelsen af base-linen.

Denne del af undersøgelsen skal bl.a. give svar på følgende spørgsmål:

- I hvilken grad er institutionens målsætninger vedrørende pædagogiske aktiviteter og børnenes læring opfyldt og hvorfor?
- Hvilke faktorer har virket henholdsvis hæmmende og fremmende for graden af målopfyldelse?
- Hvilke fordele og ulemper har der været forbundet med institutionens tiltag?
- Hvilke forandringer er der sket i institutionens madkultur?
- Hvilke tilsigtede effekter er der i følge institutionerne genereret?
- Hvilke utilsigtede effekter er der genereret?
- Kan det sandsynliggøres at der er sammenhæng mellem institutionernes tiltag og de effekter, som er genereret?

Metode/fremgangsmåde

Undersøgelsen vil anvende metodetriangulering og baserer sig på data fra såvel daginstitutionernes selv-evalueringer, som den eksterne evaluering:

- Der udarbejdes en base-line (ekstern evaluering) inden forsøgsperiodens start
- Daginstitutionerne foretager en løbende selv-evaluering
- Der udarbejdes en slut-evaluering (ekstern)

Projektets resultater:

Der udarbejdes en slutevaluering, som skal benyttes til udarbejdelse af kravsspecifikationer til udbudsmateriale vedr. sund mad i daginstitutioner – gældende fra 2010

Projektansvarlig:

Karsten Sørensen og Børge Koch

Deltagere:

Hedensted Kommune (Sundhed og forebyggelse) samt 3 daginstitutioner fra Hedensted Kommune

Eksterne samarbejdspartnere:

Videncenter for Sundhedsfremme/det nationale videncenter KOSMOS samt leverandøren af madtilbuddet

Dokumentation/formidlingsform:

Artikel og rapport

Start- og sluttidspunkt

Start: 1. september 2008

Slut: 31.12.2008

BFK, aug. 2008